Ч. 45. (216.) Львів, четвер, дня 17. лютого 1916. Рік II.

Українське Слово

Цїна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Виходить що дня рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописї приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адмінїстрациї й експедициї: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

Цїна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній части 60 сот. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Годівельні субвенції.

Числа є мертві, та говорять иноді голоснїйше, чим живі євта, бо виказують ясно деякі події та прояснюють всякі прояви житя дуже досадно.

Ми постараємось тут подати низку чисел з господарських справ, часом з слабким освітленем, часом і без нього, бо найчастійше ті числа говорять самі за себе.

„Viehstand-lexicon für die im Reichsrate vertretenen Königsreiche und Länder“, III. В. з р. 1913 подає дуже інтересні дати про стан худоби та пчільних улиїв з Галичини в р. 1910, а що нас обходить блисше тільки східна Галичина, подаємо проте лише дані з української части краю.

І так в р. 1910 було у східній Галичині:

	загалом:	з того плекала дрібна посілість:	більша посілість:
коний	676.734	577.890	98 844
рогатої худоби	1,568.871	1,368.852	200.019
кіз	10,402	9.869	533
овець	306.218	297.728	8.460
безрог	1,317.264	1,249.531	67.733
улиїв	284,689	269.745	14.944

Показуєть ся з сього, що дідичі плекали в р. 1910 у східній Галичині 14·6% коний отже не сповна 1/7, рогатої худоби 12·75%, отже не сповна 1/8, кіз 5·15%, отже около 1/20, а улиїв мали 5·24%, то є около 1/19. Все инше плекала дрібна посілість, наші селяни. Иншими словами дідичі плекають коний дуже мало в прирівнаню до селян, рогатої худоби ще менше, а овець, кіз, безрог пчіл не плекають майже зовсім, бо їх участь є тут зникаючо мала і зовсім не відповідає їх участи в посїданю ґрунтів у східній Галичині. Наші селяни являють ся головними, а в деяких артикулах єдинокими доставцями худоби і меду. Вони продукують головну масу худоби на заріз, безрог на вивіз і проживлене краю, молока, шерсти, сир і т. д.; коли до сього додати факт, що домашна птиця є також майже виключним селянським продуктом, то зрозуміємо наглядно вагу дрібної посілости, себто селянського стану під зглядом продукції мяса, набілу й инших конечних до запровянтованя артикулів.

Можнаб сподіватись, що компетентні власти заопікують ся живо селяньством-продуцентом, подадуть їм всяку матеріяльну і моральну поміч, що звернуть свою повну увагу на піднесене плеканя худоби, дробу і пчіл у дрібних власників, а то з простого хотьби вирахованя і власного інтересу.

Щож дієть ся в дійсности? Цілу годівельну акцію, всі субвенції для цілий плеканя худоби передали власти ц. к. галицькому господарському товариству на сході, а ц. к. Товариству рільничому краківському на заході Галичину. Нас, східних Галичан інтересує передусім перше товариство. Є се польська інституция а до сього й панська. Що вона є польська, про се ми Українці давно знаємо, знають се добре й наші сусіди, а коли явно голосять, що се товариство утраквістичне, то лише задля блахманеня очий властям і то зі страху перед втратою величезних субвенцій, які воно має, а по щирости і по правді нікому з верховодів і не снить ся робити з нього спільну інституцию без національного підкладу.

Щоб нас не посуджувано о сторонничість, — то подамо осуд самих Поляків і то навіть з самих рільничих організацій. І так признає „Tygodnik rolniczy“, офіціяльний орґан ц. к. краківського рільничого товариства в ч. 2. з 24. IX. 1915 зовсім виразно у вступній статї п. з. „Jednolita organizacya na czas wojny“ себе, ц. к. Галицьке товариство господарське і товариство рільничих кулок рільничими польськими корпораціями.

Що ц. к. Галицьке товариство господарське є інституцією дідичівською, що воно заступає інтереси більшої посілости, на се вказує ціла його діяльність, його статути, склад управляючої ради, взагалі всі прояви його житя.

В потребі можемо навести дослівно дуже ярку і маркантну статю з „Kuryera lwowsk-ого“. Для нас вона не потрібна, бо ми і так відчуваємо, як ц. к. галицьке господарське Товариство відносить ся до нас і ми сему так дуже й не дивуємо ся.

АНДРІЙ БАБЮК.

Різдво.

(Нариси з житя Стрільців).

1. Святочні желаня.

В глубокім закопі на замерзлій землї прикритій стертою соломою, сидів і думав. Над ним стеля з прута, покрита зверха глиною і грубими платками снігу. Був щасливий, бо сидів у своїй домівці, в стрілецьких окопах. Молоденьке але жовте як віск його обличє було сумне, а чорні як вуголь оченята впялив в рожевий листок на колінах. Чорні, від зимна потріскані рученята тримали над листком олівець. Писав святочні желаня до дому...

— „Кохана моя родинонько! Отсе вже другий рік доводить ся нам обходити свята Різдва Христового далеко від себе. Тамтого року святкував я їх на чужині, у сніжних Карпатах, тепер вже на нашій землї, на просторих полях Поділя. Торік стогнали Ви під кнутом клятого ворога, нині Ви вже на волі. — Ми далеко від себе. Нас ділять десятки миль, та мої думки, все коло Вас. Се велике свято пригадує мені синьо-жовта відзнака, котру прислали Ви мені, й заткнена за неї галузка смерічки. Коли лише гляну на ту відзнаку, на души стає любо-любо, а мині видаєть ся, що я коло Вас. Нині святий вечер. Вас закличуть на вечірню молитву дзвони, а мене ворожі гармати... Ваша вечеря буде зрошена рясними слїзми, а моя може теплою кровю.:. Пращавайте! Тїште ся і веселіть ся, бо народив ся Христос-Спаситель, а про мене не журіть ся!“...

Зняв шапку, глянув на відзнаку й смерекову галузку за нею, притиснув малими рученятами до синїх від зимна уст і поцілував... В карих оченятах блестіли сльози...

А товариші з тиха співали про „Новину у Вифлеємі“...

2. Святий вечер.

На замерзлій землї, закутавши ся в сірий плащ, лежав молоденький Стрілець і очи свої впялив у білу-сніжну гору, що піднімала ся перед його закопом. Був змучений і знеможений, бо майже цілий день провів на стежі по околиці. В голові роїли ся ріжні думки і не давали спочити по тяжких трудах.

— Боже, святий вечер нині, а я тут, далеко від своїх рідних-коханих... — думав він.

Очи злїпили ся до сну. Думки переганяли одна другу і гинули десь в таємній безвісти. — Переможений сном всну...

...Сидів в теплій-низькій хатї, маленький ще, й дивив ся як мама порала ся коло печі. Він з братчиком сїдав під стіл на пахуче сїно і цїпкав як курятко. Мама відзивала ся від печі нїби „квочка“ і кликала їх. В них у селї в кождій хатї робили так дїти на святий вечер. Вечеріло. Його і братчика обмивала мама теплою водою та надягала білі сорочечки. Входив з надвору батько, й прибравши ся також, засїдав з родиною до святої вечері. Батько і мати вставали, хрестили ся та мовили в голос молитву, а він робив то саме... По вечері вбирав старі батькові чоботи і йшов з братчиком попід вікна колядувати...

— — — — — — — — — — — — — —

Був вже у ґимназії. Приїхав з міста на свята. В день святого вечера помагав батькови дещо прятати на дворі. Перед вечером вніс великого „діда“ з вівсяного снопа і клав у кутї на лаві. Сідів за накритим сїном столом й разом з родиною вечеряв. Коло хати заскрипів снїг, загавкав старий Брисько і під вікном задзвеніли ніжні-тоненькі голосочки дітий:

„Бог предвічний,
Народив ся,..“

До пізна в ночі колядував з усіма, а потім засипляв на постели. Досвіта будила мати до церкви: „Вставай Васильку! Вже давонять в церкві!“...

Пробудив ся.

Його обвіяв холодний вітер. На дворі темно.

— „Товаришу! Вставайте, йдемо на зміну полевої сторожі!“ — будив — тягав товариш. Гармати гуділи а стріли їх переразливо свистїли і вили у воздусї понад головами.

— „От і давонять вже! — сказав підводячи ся з землї. Закостенїле від зимна тїло затерпло, перед очима стояли недавні сни з колишнього спокійного житя. Притиснув холодний кріс до себе і промовив з тиха. — „Друже мій любий! Ти такий-же бездомний та самітний як я. З тобою я певний свойого житя. Поки ти коло мене, не попаду ся жидний ворогам у руки... Ходім, будемо колядувати!...“

Ще раз притиснув „друга“, поцілував його зимне залізо і попілентав ся в пітьмі ночі за товаришами. Вітер віяв сніжними филями простором полем Поділя, мигом переганяв їх на другий беріг ріки і гнав дальше. Йому видавало ся, що сніжні вітрові филї, доносять з рідних сторін звук ніжних-тоненьких голосочків діточок, котрі колядували під вікнами:

„Бог предвічний,
Народив ся...“

З гостини міністра кн. Гогенльоге у Львові.

В доповненю нашого звіту з послуханя наших заступників, у міністра внутрішних справ наводимо, що просьвітно-культурні та запомогово-гуманітарні українські товариства представлені були міністрови князеви Гогенльоге в одній ґрупі, якій проводив і іменем якої промовив посол проф. др. Ол. Колесса:

Явились отсе перед Вашою Сьвітлостю, представники головних, краєвих культурно-просьвітних та гуманітарних українських інституцій, щоби повитати Вас із глубокою почестю та просити о поперте і охорону наших культурних стремлінь та нашого просьвітного і наукового народного житя.

Культурне житє українського народу найсильнійше потерпіло під гнетом московського наїздника, що хотів використати тут до тла всяку прояву нашого народного орґанізму, щоби тим лекше здавити до решти і знищити житє нашого народу в Росії.

Тим більша, тим інтензивнійша мусить бути поміч правительства, щоби культурне житє і просьвітно-наукову працю нашого народу відновити та запевнити її дальший розвій.

Найбільше потерпіло через ворожу інвазію українське шкільництво, яким між иньшимми занимали ся укр. тов. Педаґоґічне та Укр. Культурна Рада. Велика частина наших шкіл замкнена і до тепер не реконструована. Отворене українських шкіл та середних і народних, се один із важнійших наших постулятів. Найбільшої помочи з боку держави потребують українські приватні школи, а особливо приватні ґімназії. На жертволюбність нашої суспільности — якою головно удержувало сї школи не можемо тепер числити, бо она давно перетяжена і вичерпана. Тут мусить прийти із визначною матеріяльною помочю правительство, якого задача тим більше улекшена, що значні кводи на удержане українських приватних ґімназій були вже вставлені в нормальний державний буджет, та про удержавлене деяких з сих ґімназій, т. є в Яворові і Рогатині ухвалено вже в галицькім соймі.

Більшої державної субвенції потребує тепер до нормального функціонуваня товариство Просвіта. В нормальних часах мало се товариство в своїй орґанізації поверх 1.500 чинних читалень — а в своїх льокальних орґанізаціях мало поверх 100.000 членів. Товариство се головно давало духовну поживу нашому сільському населеню своїми популярними видавництвами. По ворожій інвазії ся пожива тим більше потрібна, діяльність товариства мусить бути тим інтензивнійша. Осередком наукового житя нашого народу було Науковe тов. ім. Шевченка. Оно має устрій подібний до Академії наук, з поділом на наукові секції. Члени сего товариства є іменовані за наукові заслуги; між ними є немало дійсних членів Академій наук, та універзитетських професорів. Товариство має богату бібліотеку і музей.

Наукові виданя сего товариства тїшать ся признанєм авторітетних учених.

Маємо повну надію, що товариство се відновивши і скріпивши свою діяльність зможе при прихильности і помочи правительства переміни ти ся в дійсну українську Академію Наук.

На увагу заслугує в певній мірі богатий, гарно випосажений Український Музей заснований Митрополитом Шептицьким.

Найбільшу вагу для цїлого українського народу, для піддержаня його національного житя має актуальний тепер і давно дозрілий постулат: заснованє українського універзитету у Львові.

Є се давно з тугою очікувана ціль наших культурних стремлїнь; се булаб довершена і найкращий вицьвіт нашого народно-культурного житя. Всї реальні основи під його будову підготовані.

У звязи із культурою західної Европи хотілиб ми тут, у Львові сотворити могутний культурний осередок, якого проміне сягалоб далеко поза границї сеї держави та присвідчувало нашим поневоленим братям.

Заснованє українського універзитету у Львові, та енерґічне піддержуванє і скріплюванє національно-культурного житя українського народу принесе певно бажані, трівкі і богаті користи не лише для нас, але також для цїлої держави і для цїлої монархії.

Міністер, відповідаючи, заявив ще раз, що просьвітно-культурні змаганя українського народу є йому добре відомі і все найдуть в ньому щирого прихильника. Переймаючи меморіял від жінок вивезених Москалями Українців впевнив міністер, що віднесеть ся в тїй справі до міністра заграничних справ та певно доложить всїх заходів, щоби справу корисно полагодити. Тим самим, має надію, що їх смуток скоро покінчить ся.

Европейська війна.

Австрійські летуни над Міляном.

ЛЮҐАНО, 13. лютого. (Ткб.). Аґенція Стефанія оголошує слїдуючий звіт про вислїд нападу австро-угорских летунів: В Міляно нема ніякої матеріяльної шкоди. З цивільних осіб 6 згинуло: а кільканайцять ранено. В Monza одну особу вбито, а 5 ранено. В Bergamo впали нешкідливі бомби, а недалеко Trevilio дві нешкідливі бомби, які спричинили огонь. До Brescia не могли ворожі літаки долетїти (було їх 6) задля сильного острілюваня і мусїли вертати за границю.

ЛЮҐАНО. 13. лютого. (Ткб.). Як міляньскі дневники доносять о год. 9. перед полуднем над містами Міляно, Monza. Greco, Turo і Milanese появили ся три австро-угорські літаки. Лїтаки, які надлетїли від міста Brescia, кружляли пів години над Міляном. Кілька італійських лїтаків піднесло ся щоби звести борбу, або пустити ся в погоню. З кількох сторін міста стріляно до лїтаків. Вислїд нападу лїтаків такий: не поцілено ніякого військового будинку, а за те ушкоджено фабрики та приватні доми. Зголошено около 12 убитих осіб, а около 60 ранених.

„Secolo“ пише, що по упливі 68 літ австрійські бомби знова бомбардували Міляно.

Дальші відомости з відти подають, що від нападу австро-угорських лїтаків найбільше потерпіла та часть міста, де є двірець. На товаровім двірци спричинили бомби страшенні спустошеня. Одна бомба впала на будунок Banka d' Italia. Служба сиґналова припізнила ся та була недостаточна і тому люди довший час

Д-р БОГДАН БАРВІНСЬКИЙ.

В московській тюрмі.

(В річницю масового увязненя Українців в ніч 17 на 18 лютого 1915 р.).

День 17. лютого 1915 був незвичайно гарний, погідний, хоч дещо морозний; земля вкрита пухким снїгом, мов периною. Вечером вибрався я на звичайний прохід у місто, та вернув з нього домів доволї пізно, була 9. година після петроградского часу (наша 8. год.), коли вже майже нікого на улицях не було видно. Не богато треба було ждати, а я, поклавши ся спати, заснув „сном праведних.“ Не прочував я зовсім, що сеї ночи мене жде.

А міжтим по півночи на нашій Собіщині діялось щось незвичайного. Сього я не чув, чула лише моя рідня, що спала на долині (я спав в своїй комнатці на поверсі, на (т. зв. „вежочці“). Здавало ся їй, що се якийсь рабівничий напад: якісь люди стали перелазити крізь частокіл та вскакувати на подвірє, а потім сильно добувати ся до входових дверий. Крізь сон почув я, як двері моєї комнати відхилили ся та як мій шурин, що саме війшов, дрожачим голосом промовив:

— Вставай, ревізія!

В першій хвилї огорнув мене переляк, не тому, щоби бояв ся о себе; бояв ся я о свою рідню, о дім. Я знав добре що значить ревізія в домі, де є богата бібліотека, зложена в значній части з книжок, заборонених в Росії, де є богата переписка з найвиднїйшими Українцями австрійськими і російськими! Одначе сей переляк минув скоро: коли я, вбравшись на борзї, збіг на діл та на запит шваґра, звернений до „помічника пристава“ (він був з „участка,“ що містив ся при ул. Яблоновських), чи є „разрешеніє,“ почув відповідь, що він з припорученя своєї власти глядає за „доктором філософії“ Богданом Барвіньским „чиновнїком“ універзитетської Бібліотеки, „доктором медицини“ Олександром і „бившим слушателем Львовскаго унїверсітета“ Володимиром, стало менї ясно, що лиш о декого з моєї рідні йому ходить.

Годило ся тепер менї виступити: перед собою побачив я згаданого помічника пристава, котрий поводив ся доволї несміливо, „жандармського унтерофіцира,“ міського „міліціянта“ (він звав ся Березовський) і шістьох „городових.“

— Коли глядаєте д-ра Богдана Барвінського, кажу я, так він перед вами. Я тут куратором сього дому на час неприяви мого батька, котрий тепер у Віднї. Мого брата д-ра Олександра тут не найдете, бо він як раз сьогодня обняв кураторство дому моєї стрийни при ул. Зиблїкевича ч. 41 і там ночує разом зі свояком нашим Романом Чубатим, котрий приїхав нині до нас у відвідини з Бережан.

З лиця помічника пристава вичитав я, що він менї не довіряє: він з тим і не таїв ся.

— А як ми вашого брата там не найдемо, так що тодї буде?

— Пане комісар (пристави залюбки титулувались „комісарами“ і раді були, як хто їх так звав), не моїм звичаєм брехати; переконаєте ся наглядно чи тут, чи там. Перед вами не буду нїчого укривати, усе вам покажу, але сумніваю ся, чи найдете у мене щось підозрілого. Що ми Українцї і австрійські горожани, сього ще за мало, щоб ви нас непокоїли по ночам. А за цїлий час, як Москалї у Львові, ми поводились так, що вам хиба побажатиб у Росії власних так спокійних горожан, як ми. Дивує мене одно: хто вам давав так „точні“ інформації, коли приходите робити „обіск„ також у небіщиків?

Здивованє пана „комісара“ не мало границь. Одначе я не дав йому довго дивуватись.

— Глядаєте за Володимиром Барвінським, кажу я. В моєй родинї було двох Володимирів: мій стрий Володимир помер в 1883 р., а брат Володимир в 1899 р. Коли не вірите, переконаю вас. Прошу лиш на гору у мою комнату.

Двох городових остало на долинї на сторожі, а прочі, сімох люда, удали ся за мною на гору. Сейчас вийняв я з мого бюрка старий, пожовклий „Помяник усопших рабов Божіїх от рода Барвінских,“ котрий служить яко родословна нашої родини, а в котрім вписано почавши від 1600 р. усїх її померших членів. Я показав його приставу й кажу:

— Ось маєте доказ, що говорю правду. А що до брата Олександра, так потрудіть ся на ул. Зиблїкевича, там його найдете напевно. Тепер жеж, як ваша воля, робіть „обіск.“

На се показав менї пристав якусь бумагу, на котрій було вписано „Ордеръ:“ була се повновласть для переведеня у мене ревізії. Не чекаючи, аж почнуть переводити ревізію, я сам відчинив їм наперед шафу з одежю, опісля шафку, де містить ся „аптечка“ й инші дрібнїйші предмети, а коли там нїчого „підозрілого“ не найшли, бюрко. Я сам подавав їм мої папері: се переважно була переписка з родиною почавши від дитинячих літ, мої шкільні й службові свідоцтва і декрети, рукописи приготовлених до печати научних розвідок і множество всїляких жерельних матеріялів.

(Далї буде.)

думали, що се італійські літаки та що тут ходить про широку експедицію. О 4. год. по полудни знова появив ся над Міляном літак та бомбардував місто.

ЛЮҐАНО, 15. лютого. (Ткб.). Італійські дневники мимо дуже строгої цензури приносять дальші подробиці про напад австро-угорських літаків на Міляно. Одна з кинених бомб пробила коло тягарового двірця дорогу, а натрафивши на водопроводні рури, які лежали в глубині 2 метрів, розірвала їх та знищила часть сусідних домів. Друга бомба пробила великі ґранітні плити і врила ся в землю на півтора метра. Бомбардовано також Seso san Giovanni, де зроблено богато матеріяльної шкоди та ранено кілька осіб.—По дотеперішним донесеням загально беручи убито 13, а ранено 50 до 100 осіб.

РИМ, 16. лютого, (Ткб.). Аґенція Стефанія доносить, що вчера появили ся австро-угорські літаки також над місцевостю Chio. Кинені з них бомби убили 6 осіб, а 6 ранили.

В Альбанії.

Сербські відділи у відвороті.

АТЕНИ, 16. лютого. (Ткб.). Дневники доносять, що префект Фльорини веде з болгарським префектом Монастира переговори в справі приверненя зелізничого получення між Фльориною і Монастиром.

Сербські відділи, які були в околиці Ельбассану і Тірани перейшли грецьку границю в Епирі та удали ся до Santi Ouaranta, звідки відішле ся їх на Корфу.

Острілюване Раймсу.

БЕРЛІН, 14. лютого. Дневник „Vossische Zeitung“ доносить з Женеви: Дневник „Journal de la Marne“ довідує ся з Раймсу, що його минулої середи сильно острілювали Німці. На одну часть міста впало 50 стрілен.

В Мезопотамії.

Невдачі Анґлійців. — Бої під Кут-ель-Амара.

БУКАРЕШТ, 13. лютого. По донесеням депеш з Царгороду, в Мезопотамії від 5 днів тривають безперервно завзяті бої між Анґлійцями і Турками. Положене анґлійських військ стає все скрутнійше. Недалеко Корня Турки нечайно напали на 3.500 анґлійських піхотинців та розбили їх. Анґлійці лишаючи богато убитих та цілий табор, утікли. Також і коло Кут ель-Амара наново зачались бої. Турки могли знова обсадити свої передні стрілецькі рови, які доси були затоплені водою, та стягнути свої армати близше ворожого фронту. Положене окружених військ ґенерала Towushend-a є що раз тяжше.

Російський комунікат.

З дня 14. лютого. Між Olai а островом Dalem (12 km. на полудневий захід від Риґи) трівав по обох сторонах дальше оживлений огонь. Отверджено, що огонь нашої артилерії був успішний.

На полудневий захід від Двинска ворог уживав бомб наповнених трійними ґазами.

Затоплене французького кружляка.

ПАРИЖ, 15. лютого (Ткб. Аґенція Гаваса. Потверджує ся втрата кружляка „Admiral Charner“. Недалеко сирійського побережа, подибано дарабу з 15 моряками, з котрих лише один був живий. Він розказує, що кружляк той сторпедовано дня 8. с. м. о год. 7 рано. Пару хвиль опісля, як його влучила торпеда, затонув він так, що навіть не було часу спустити ратункових лодок.

Вражіня з Італії французького президента міністрів.

Ревізита Саляндри в Парижи.

ПАРИЖ‘ 16. лютого (Ткб). Бріян і Bourgeois на вчерашній раді міністрів зложили звіт зі своєї подорожі до Італії та висказали своє велике вдоволене з осягнених вислідів.

ЛЮГАНО, 15. лютого (Ткб). Італійська преса займає ся справою відданя візити Бріяндови в Парижи призидентом кабінету Саландрою. Є ріжниці лише що до часу коли се має наступити.

В сумерку.

Лямпа гасне й кидає останнє проміне,
Сіє непевне світло по кутах кімнати.
Тихі стони і вітру тужне голосіне
Силою бють об стіни холодної хати.

Перед очи зринає темний образ брата:
Осінь... Вітер заводить, зимний дощ плюскоче.
В сирій землї холодна землянка — кімната.,.
Скука й сіра самотність плющать до сну очи.

І виринає спомин дорогого друга
На далекій північи, у тюрмі понурій,
Серце рвуть неспокійні думки, біль і туга.
Над тюрмою несеть ся злобний регіт бурі.

Іще мала кімнатка. Зібрали ся люди.
„Воля!“ лунає слово, щастєм с'яють очи
Й нова сила вступає в їх стомлені груди,
Хоч скрізь реве юрба й царює царство ночи.

* * *

Глухо... Сіро... На землю ангел ночи злинув...
Минї-ж здаєсь неначе-б в ту годину власне
Хтось з найдорожших в полї в лютім бою гинув.
„Хто?“ — Тихо... „Де?“ — Не знати. Сумно.
[Лямпа гасне.

Василь Бобинський.

НОВИНКИ.

— **Болгарський король у Віднї.** Дня 15. с. м. відбулось в цїсарськім замку в Шенбрунї сніданє в честь болгарського короля. При сїй нагоді Цїсар виголосив тоаст, в якому піднїс, що всї народности Монархії витають Найвисшого Вожда болгарської армії, яка засвідчила свою однозгідність і братерство з австро-угорськими військами кровю пролитою спільно на полях слави. „Нехай благословенство Всевишнього — говорив Цїсар дальше—буде злучене і в будуччинї з нашими прапорами, а гарний край, який величає в особі В. Кор. Високости розумного володітеля, щоб зацвив та зажив в трівалій щасливій будуччинї. Король Фердинанд зворушений словами Цїсаря подякував за сердечний привіт у Віднї та за маршалківську булаву, якою відзначив його Цїсар; завдяки сьому може король війти в ще тїснійшу звязь з дорогою йому австро-угорською армією. При сїй нагоді вручив болгарський король Цїсареви ордер св. Кирила і Методія, який є найвисшою військовою відзнакою в Болгарії. Болгарському президентови міністрів вручив Цїсар свою фотоґрафію в гарних рамах з брилянтами. — Генераліссімус ґен. Єков зістав відзначений військовим хрестом заслуги I кляси, а болгарському послови у Віднї Точеви надано ордер зелїзної корони першої кляси.

— **Союз українських послів з Буковини** з нагоди іменованя президента краю д-ра Рудольфа ґрафа Мерана тайним радником вислав до нього телеґраму з заявою свого довіря до його особи і радости по причинї високого відзначеня. Посли висказують надію, що український нарід на своїй рідній Буковинї і в будуччинї найде в краєвій Управі справедливе трактоване.

— **В справі „Технїчного Товариства“** пише інж. Корнелля: В справі Українського Товариства Технїчного, маю честь на деякі запити на провінції замешкалих членів донести, що Товариство технїчне по російським наїздї не розпочало своєї діяльности тому, що під нинїшню хвилю за найважнійшу задачу уважає ся відбудова краю, а з окрема технїчну відбудову знищених місцевостий східної Галичини, якою занимає ся технїчна комісія при тов. „Сільский Господар“ у Львові.

В згаданій комісії гуртують ся всї присутні тут члени тов. технїчного, що неділї відбувають ся о 4-ій год. пополудни сходини в сали засідань тов. „Сільский Господар“, на яких під проводом тов. інж. Черника, обговорюєть ся всї справи технїчні під нинїшню хвилю актуальні. Тому є обовязком всїх членів Укр. Тов. Технїчного брати участь, у тих сходинах, що є ідентичні властиво з засїданями Укр. Тов. Технїчного, яке в сей спосіб зазначує свою діяльність і істноване.

— **Відїзд Намістника Ексц. Колярда.** Дня 15 с. м. відїхав Галицький Намісник зі Львова в сторону Станиславова.

— **Відзначеня урядників-Українців.** В поданім нами онодї виказї відзначених урядників-Українців пропущено через недогляд Стефана Скоробогатого, проф. школи вправ при ц. к. учит. семінарії у Львові та Володимира Штогрина, радника рахункового ц. к. краєвої Дирекції Скарбу у Львові. Оба відзначені золотим хрестом заслуги з короною.

— **Американський фонд для вивезених галицьких Українців.** З найновійших чисел українсько - американської преси довідуємо ся, що при „Федерації Американських Українців“ основано також фонд для тих Українців, яких вивезли Москалї з Галичини на Сибір. З фонду вже вислано як першу рату 575 долярів на руки дра Вол. Охримовича в Сибірі.

— **За ширенє покликів** проти війни з Німеччиною арештовано в Росії велике число Толстовців.

— **Хлїб у Львові дешевший.** З днем 15 с. м. цїна бохонця хлїба (980 ґрамів) виносить 49 сотиків. Міські склепи продають хлїб по 48 сот. за штуку.

— **Німецька і угорська мова в Болґарії.** В болгарських торговельних школах заведено науку німецької мови як обовязкового предмету, а угорської на разї як надобовязкового.

— **Державні підмоги для вертаючих збігців.** У міністра внутрішних справ князя Гогенльогого підчас його побуту у Львові явилась між иншими депутація комітету що опікуєть ся збігцями та просила його, щоб прихильно полагодив справу підмог для вертаючих до Львова збігців. Міністер, що живо інтересуєть ся сею справою, заявив, що правительство призначило суму 300.000 кор. на підмоги вертаючих до Львова збігців. Депутація одержала також запевнене у д-ра Моравського, що речинець визначений до повороту збігців до краю, буде продовжений.

— **Розвязанє видавництва партії Масарика.** З Праги доносять, що тамошна поліція розвязала видавничу спілку „Покрот,“ яка видавала часопись „Cas“, орґан реалїстичної партії та тижневник „Novina“, а крім сього редаґувала бібліотеку.

— **Спиненє російскої офензиви на Кавказї.** „День“ повідомляє з авторитетних жерел: На кавказькім фронтї Турки стягнули до Ерзеруму значні сили не меньше двох корпусів, не числячи гарнїзону кріпости. Ся обставина а також і те, що форти Ерзеруму є майже непереможною перепоною, роблять наше посуненє наперед в евзерумськім районї, принаймнї в найблизшім часї, майже неможливим. Ерзерумська фортеца збудована не в формі перстеня а є рядом фортів, які закривають шляхи з нашого боку.

— **Охолодженє російсько - анґлійської дружби.** Відповідаючи на змаганя англійських журналїстів поліпшити англійсько-російські відносини „Кіевлянин“ пише: „Річ не в нашій непоінформованости і не в тім, що ми не розумієм того, що зробили і роблять для нас наші союзники, а в тім, що успіх у війнї досї був на боцї наших ворогів, і ся обставина не могла не відбити ся на психицї народа. Широкі круги російського народу не читають тих часописей, в котрих пишуть Конан-Дойль та иньші. Для настрою широких мас потрібні воєнні успіхи і при тім не майбутні а теперішні. І проти сього вже нїчого не поробиш“.

Таким робом Росіяни домагають ся від Анґлійців побід, а не писаня, але тогож самого домагають ся і Анґлійці від Росіян.

— **За скоро навчив ся.** Пишуть нам: До книгарнї Поляка Михайла Жиборського в Коломиї, входить двох учеників української ґімназії і питають за творами Квітки. — Нема! — відповідає властитель книгарнї. — А коли буде? — питають ученики. — Не звестно коли будеть! — цїлком поважно відповідає той самий книгар, що перед наїздом говорив добре по українськи. Сердега за скоро навчив ся!!

(а—б—)

— **Кандидатура Вільзона.** Вільзон згодив ся, щоби знова поставлено його кандидатуру на президента Сполучених Держав.

— **Полонені при пільних роботах.** Угорське міністерство видало розпорядок, на підставі якого воєнно-полонені будуть взивані при пільних роботах.

— **Реставрація церков в Білгородї.** З Білгороду доносять, що австрійська військова управа робить приготованя в цїли відбудови церков, ушкоджених або знищених підчас послїдного острілюваня міста. Білгородська катедра є вже в більшій части відновлена. Акцію ведуть австрійські військові інжинїри.

— **Зміна в командї польських леґіонів.** Дотеперішний комендант леґіонів Дурський уступив, а в його місце іменовала Начальна команда армії ґен. Пухальського.

— **Додаток для урядників ізза дорожнечі вільний від екзекуції,** Вістник законів державних з 10 с. м. оголошує цїсарський розпорядок в справі увільненя від екзекуції тих додатків. котрі признано державним функціонарам з нагоди надзвичайних відносин спричине-

них війною. Розпорядок сей рішає: „претенсії державних і зелїзничих функціонарів до додатків, котрі признано їм з нагоди надзвичайних відносин спричинених воєнними подіями, не можуть підлягати екзекуції нї забезпечуючим зарядженям та не можуть бути вчислювані до доходів, які береть ся в рахунок при екзекуції. Всї трансакції, в яких ті додатки входили в гру при помочи цесії, переказу, заставу і т. д. не мають ніякого значіня. Сей розпорядок входить в житє з днем оголошеня.

— **З альбому наших заслужених педаґоґів.** З нагоди імянин свого улюбленого, а цїдому нашому загалови звісного радника і управителя філії ц. к. академічної ґімназії п. Сидора Громницького зложив учительський збір обох ґімназій 50 к. на добродійні цїли до розпорядимости Вп. Солєнїзанта.

На інтенцію Солєнїзанта відбудеть ся нинї о год, 8 рано богослуженє в Преображенскій Церкві.

— **Віспа у Львові.** В послїдних двох днях міський фізик не провірив у Львові анї одного случаю занедужаня на віспу. В загалї пошесть віспи зменшилась. І так в минувшім тижни занедужало на віспу 23 осіб а вмерло 11. В порівнаню з груднем в котрім занедужало около 400 осіб слідне є вже значне погасненє сеї страшної пошести.

— **Справа кардинала Скрбенського.** Праскі „Народні Лїсти“ доносять, що оломунецька капітула внесла протест до Риму по причині вибору кардинала Скрбенського оломунецьким архієпископом.

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 17. лютого 1916

Нині: 17. лютого гр.-кат. Ісидора, римо-кат. **Констанциї.**

Завтра: 18. лютого гр.-кат. Агафтия, римо-кат. **Флявіюша.**

◯ **„Повітова Січ“** у Львові ул. Коперника 5. в подвірю. В недїлю 20 лютого с. р. о год. 3. попол. відбудуть ся у власній салі товариські сходини членів для обговореня важних справ товариства. О численну участь і точність просить старшина.

Бібліоґрафія.

— **Вістник Союза визволення України.** Ч. 73—74. Зміст: В. Винниченко. Непогаслий огонь. — Др М. Лозинський. Галичина в житю України. IX Війна і будучність України. X. Польські змаганя що до українських земель. — Давіс Тріч Політичне значінє України. — Др Й. П. З Холмщини. — Полонений Стратіон Миколаєнко. Січовим Стрільцям (вірш). — У. С. С. Юра Шкрумеляк. Святотацтво. — Др Богдан Барвінський. Звідки пішло імя „Україна?“ — Вісти. Відповідь проф. д-ра Айкена на поздоровленє „С. в. У.“. Реферат Старицької про укр. театр на з'їздї діячів народнїх театрів у Москві. З Володимира Волинського. Про польську господарку в Луцьку. Загальні збори Ставропигійського Інституту у Львові. Спілковий рух в уманськім повітї. Дозвіл колядувати по київ. шпиталях. Заложенє Кредит. Союза в Полтаві. З'їзд херсон. споживних товариств. Київські новини. Київ. леґенди. Адміністр. засланя Українців у Росії. Рос. цензура й красне письменство. Резолюція в справі мов поневолених націй у театрі. Підпали на укр. побережу Чорного моря. За піддержанєм козачої традиції. Америк. фонд для вивезених гал. Українців. Ввклади про Україну в Америцї. „Рос. Ірляндія“. Їзда О. Ґецева до Америки. Гал. москв. приймають православє. Воєнна добича Нїмеччини. Штюрмер. Перший крок Штюрмера. За ширенє покликів. Число збігців у Росії. Росіяне калїчать ся. Проєкт евакуації Петербурга. — Бібліоґрафія. — Виказ жертв.

Послідні вісти.

З головної австрійської кватири.

З дня 15. лютого.

На східнім і полудново-східнім фронті пожене не змінило ся.

На італійськім фронті.

Артилерійські бої на фронті в Побережі та в сусїдній части карингського фронту трівають далї. На відтинку Добердо йшли далї борби на міни і ручні гранати. В реґіоні узгіря Яворчек осьмий раз приловлено італійську полеву сторожу.

Терен перед нашим новим становиском коло Ромбом застелений ворожими трупами.

Заступник шефа Ґенерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З головної німецької кватири.

На західнім фронті.

Вчера вечером Анґлійцї атакували даремно тричі здобуте нами становиско на полудневий схід від Іперн. Загалом втратили вони в поломенях 100 людей. В Шампанії Французи обновили пробу відбити становиско на захід від Таір (Tahure) таксамо безуспішно як вчера.

Дощі і вітри спиняють воєнну діяльність.

На східнім фронті.

На цїлім фронті снїжна заметіль. Не стало ся нїчо замітне.

На балканськім фронті.

Нїчо нового.

Начальна управа армії.

Обмеженє звільнень від військової служби.

ВІДЕНЬ (Ткб). Дневники доносять: Міністерство краєвої оборони вислало до всїх намісництв і краєвих управ рескрипт, в якому сказано: Довгий час тріваня війни та випливаюча із за сього потреба покликаня до оружної служби всього здатного до війни людського матеріялу вимагає конечно якнайдальшого обмеженя виданих доси звільнень від військової служби. Міністерство краєвої оборони постановляє піддати під додатковий перегляд всїх начальників громад та иньших членів громадських управ і в міру вислїду потягнути їх до служби при загальнім ополченю з оружєм в руцї. Звільнити від служби при загальнім ополченю можна лиш таких громадських функціонарів, що доси виключно самі вели громадські справи і не можна їх ніким заступити.

На шведській границї.

РОТЕРДАМ. Fiumarken amstidenden потверджують, що російські приготованя на шведській границї горячково ведуть ся далї.

РИМ. Перший секретар італійської амбасади в Льондонї Centare відобрав собі житє.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.